

Alkotmánybíróság
Budapest
Pf.773.
1535

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: 11/ 226 -0 /2017	
Érkezett: 2017 JAN 23.	
Példány: 3	Kezelőiroda:
Melléklet: 1 BÍRÓSÁGI AKTÁH _{tb}	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

A Budapest Környéki Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja előtt folyamatban lévő, [REDACTED] elítélttel szemben a Gödöllői Városi Bíróság 16.Bk.11/2006/2. számú, 2006. március 16. napján kelt határozatával kiszabott 90.000,- (kilencvenezer) forint pénzbüntetésből fennmaradó 30.000,- (harmincezer) forint pénzbüntetés végrehajthatósága elévülésének megállapítására irányuló büntetés-végrehajtási ügyben az Alkotmánybíróságról szóló 2011. év CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján – figyelemmel az Abtv. 1. § b) pontjára, valamint a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 266. § (1) bekezdés b) pontjára – az alábbi

egyedi normakontroll eljárásra vonatkozó bírói kezdeményezést

terjesztem elő.

Kezdeményezem a Tisztelt Alkotmánybíróságnál, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy a **büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény** (továbbiakban: Bv. tv.) **292-293. §-aiban a pénzbüntetés végrehajtására vonatkozó szabályozás alaptörvény-ellenes**, mivel nem rendelkezik arról, hogy a szabadságvesztésre átváltoztatott pénzbüntetés vagy annak hátralevő része nem hajtható végre, ha az átváltoztatást követően az elítelt egy pontosan meghatározott, vagy azt meghaladó időtartamot szabadságvesztésben vagy előzetes letartóztatásban töltött.

Álláspontom szerint a szabályozás elmaradása az **Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében** megfogalmazott **jogállamiság követelményével ellentétes**.

A kezdeményezésemet az alábbiakkal indokolom:

1.

[REDACTED] szemben a Gödöllői Városi Bíróság 16.Bk.11/2006/2. számú, 2006. március 16. napján kelt határozatával lopás vétségének kísérlete miatt 90.000,- (kilencvenezer) forint pénzbüntetést szabott ki. Az elítelt a pénzbüntetést nem fizette meg, ezért azt a Gödöllői Városi Bíróság 16.Bk.11/2006/6. számú, 2006. július 04. napján jogerős végzésével 300 napi szabadságvesztésre változtatta át.

A Pest Megyei Bíróság Büntetés-végrehajtási Csoportjának a szabadságvesztés megkezdésére vonatkozó felhívását a terhelt élettársa 2006. július 28. napján szabályszerűen átvette, ekkor azonban terhelt más büntető ügyből kifolyólag Bv. Intézetben tartózkodott.

A központi bűnügyi nyilvántartás adatai szerint az elítelt 2006. február 17. napjától 2009. január 26.

Budapest Környéki Törvényszék
Büntetés-végrehajtási Csoport
6.Bv.1691/2015/7.

napjáig, 2009. április 03. napjától 2009. december 17. napjáig, valamint 2010. március 03. napjától 2010. május 31. napjáig volt előzetes letartóztatásban, ill. töltött szabadságvesztés büntetéseket más büntető ügyekből kifolyólag. Az átváltoztatott pénzbüntetés azonban nem került végrehajtásra, mert a Budapest Környéki Törvényszék Gazdasági Hivatalának téves tájékoztatása alapján a pénzbüntetést megfizetettnek tekintették.

Amikor a tartozás fennállására fény derült, elítéltet ismételten felhívták a pénzbüntetés megfizetésére (felhívás átvétele 2009. február 16. napján). Elítélt ezt követően részletekben teljesített, azonban 30.000,- forint tartozása továbbra is fennáll. A Pest Megyei Bíróság Büntetés-végrehajtási Csoportja az elítéltet utoljára 2010. november 04. napján hívta fel a pénzbüntetés megfizetésére, illetve a Bv. Intézetbe történő bevonulásra (a felhívást ezen a napon elítélt személyesen vette át).

Ezt követően elítélt 2010. november 11. napjától 2014. június 23. napjáig ismételten szabadságvesztés büntetést töltött egy másik büntető ügyből kifolyólag.

A szabadságvesztésre átváltoztatott pénzbüntetésből fennmaradó 30.000,- forint, illetve 100 napi szabadságvesztés nem került eddig végrehajtásra.

A Budapest Környéki Törvényszék Gazdasági Hivatal Bevételi Osztálya a bv. bírónál kezdeményezte, hogy állapítsa meg a Gödöllői Városi Bíróság 16.Bk.11/2006/2. számú, 2006. március 16. napján jogerős határozatával kiszabott – majd a Gödöllői Városi Bíróság 16.Bk.11/2006/6. számú, 2006. július 04. napján jogerős határozatával 300 (háromszáz) nap szabadságvesztésre átváltoztatott – 90.000,- (kilencvenezer) forint pénzbüntetésből fennmaradó 30.000,- (harmincezer) forint pénzbüntetés – illetve 100 (száz) napi szabadságvesztés – végrehajthatóságának elévülés folytán történt megszűnését. Az ügyben történt utolsó érdemi intézkedés 2010. november 04. napján történt a Bv. Csoport felhívásának terhelt által történő átvételével, tehát az ügyben tett utolsó érdemi cselekmény óta öt év eltelt.

2.

A Bv. tv., illetve a 2/2013. számú Büntető jogegységi határozat (BJE) [REDACTED] büntetés-végrehajtási ügyében alkalmazandó rendelkezései a következők:

A Bv. tv. 28. § (2) bekezdése, mely szerint a pénzbüntetés végrehajthatósága öt év elteltével évül el, valamint a 29. § (1) bekezdése, mely szerint az elévülés határideje a büntetést kiszabó határozat jogerőre emelkedésének napjával kezdődik.

A Bv. tv. 29. § (4) bekezdése, mely szerint az elévülést félbeszakítja az elítélt ellen a büntetés végrehajtása végett tett intézkedés. Az elévülést minden olyan hatósági intézkedés félbeszakítja, amelyet a büntetés végrehajtásának előbbre vitele érdekében foganatosítottak. A félbeszakítás napjával az elévülés ismét elkezdődik.

A Bv. tv. 14. § (5) és (7) bekezdései, melyek szerint a szabadságvesztés és a kényszerintézkedés foganatosítása a pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztés végrehajtását megszakítja. A büntetés végrehajtásának megszakítását kiváltó körülmény megszűnéséig az elévülés nyugszik.

A Bv. tv. 292-293. §-ai, melyek szerint a pénzbüntetést a törvényszék gazdasági hivatala hajtja végre. Az elítéltnek a pénzbüntetést legkésőbb a gazdasági hivatal felhívásának kézbesítésétől

Budapest Környéki Törvényszék
Büntetés-végrehajtási Csoport
6.Bv.1691/2015/7.

számított tizenöt napon belül, ha a bíróság halasztást vagy részletfizetést engedélyezett, a bíróság által megállapított időpontig vagy meghatározott részletben kell megfizetnie. Ha az elítélt a pénzbüntetést nem fizette meg, a gazdasági hivatal felnőtt korú elítélt esetén a büntetés-végrehajtási bírót megkeresi a pénzbüntetés szabadságvesztésre átváltoztatása iránt. A meg nem fizetett pénzbüntetés helyébe lépő szabadságvesztést úgy kell megállapítani, hogy egy napi tétel helyébe egy napi szabadságvesztés lép. A pénzbüntetés akkor is megfizethető, ha azt a bíróság már átváltoztatta szabadságvesztésre. Ha a pénzbüntetést a helyébe lépő szabadságvesztés megkezdése előtt megfizetik, a szabadságvesztés nem hajtható végre. Ha a pénzbüntetést a szabadságvesztés alatt fizetik meg, a befizetés azonosítását követően az elítéltet nyomban szabadon kell bocsátani. Ha a pénzbüntetést a szabadságvesztésre való átváltoztatás után részben fizetik meg, a szabadságvesztésnek az a része hajtható végre, amely a meg nem fizetett pénzbüntetésnek felel meg.

A 2/2013. számú Büntető jogegységi határozat szerint, amennyiben a jogerős határozattal kiszabott közérdekű munka vagy pénzbüntetés végrehajthatóságának elévülése 2010. évi május hó 1. napja előtt bekövetkezett, úgy a továbbiakban nincs törvényes lehetőség a büntetés végrehajtására. Ha azonban a közérdekű munka és a pénzbüntetés végrehajthatóságának elévülése 2010. május 1. napjáig nem következett be, e büntetések elévülési ideje öt év. (A jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezéseket az Alkotmánybíróság a 16/2014. (V. 22.) számú határozatával elutasította.)

3.

██████████ ügyében a pénzbüntetés végrehajthatóságának elévülése a Gödöllői Városi Bíróság 16.Bk.11/2006/2. számú, pénzbüntetést kiszabó ítéletének jogerőre emelkedése napján, 2006. március 16. napján kezdődött.

Az elévülést félbeszakította a pénzbírság szabadságvesztésre történő átváltoztatása 2006. július 04. napján, a szabadságvesztés megkezdésére vonatkozó felhívásnak a terhelt élettársa általi átvétele 2006. július 28. napján, illetve az ismételt felhívás átvétele 2009. február 16. napján. Ezekben az időpontokban az elévülési idő újra elkezdődött. Vagyis a pénzbüntetés 2010. május 01. napjáig nem évült el, így az idézett 2/2013. BJE rendelkezései szerint a büntetés végrehajthatóságának elévülési ideje öt év.

A Bv. tv. 29. § (4) bekezdése szerint az elévülést félbeszakította továbbá a Pest Megyei Bíróság Büntetés-végrehajtási Csoportjának a pénzbüntetés megfizetésére, illetve a Bv. Intézetbe történő bevonulásra vonatkozó utolsó, 2010. november 04. napján a terhelt által átvett felhívása. Ekkor az elévülés ismét újrakezdődött.

A központi bűnügyi nyilvántartás adatai szerint az elítélt 2006. február 17. napjától 2009. január 26. napjáig, 2009. április 03. napjától 2009. december 17. napjáig, 2010. március 03. napjától 2010. május 31. napjáig, valamint 2010. november 11. napjától 2014. június 23. napjáig volt előzetes letartóztatásban, ill. töltött szabadságvesztés büntetéseket más büntető ügyekből kifolyólag. Megállapítható, hogy az elítélt a Gödöllői Városi Bíróság 16.Bk.11/2006/2. számú, pénzbüntetést kiszabó határozatának jogerőre emelkedése, azaz 2006. március 16. napja óta összességében több mint 5 évet töltött előzetes letartóztatásban, illetve szabadságvesztésben.

Ez alatt az időtartam alatt a Bv. tv. 14. § (5) és (7) bekezdései alapján a szabadságvesztésre átváltoztatott pénzbüntetés végrehajtásának elévülése nyugszik.

Az átváltoztatott pénzbüntetés elévülési ideje valójában az utolsó félbeszakadáskor, 2010. november 04. napján kezdődött meg, azonban 2010. november 11. napjától 2014. június 23. napjáig az elévülési idő ismét nyugodott. A terhelt utolsó szabadulásakor, 2014. június 23. napján az átváltoztatott pénzbüntetés fennmaradó részét végre kellett volna hajtani. A végrehajtás azonban ez ideig nem történt meg. Az elévülés megállapításának hiányában a terheltnek 100 napi szabadságvesztést kellene letöltenie.

Álláspontom szerint a Bv. tv. fenti, a szabadságvesztésre átváltoztatott pénzbüntetés végrehajthatósága megszűnésével kapcsolatos szabályozása, illetve annak hiányossága alaptörvény-ellenes, ezért az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezése mellett – a Be. 266. § (1) bekezdés b) pontja alapján – [REDACTED] büntetés-végrehajtási ügyében az eljárást a 6.Bv.1691/2015/5. számú határozatommal felfüggesztettem és a pénzbüntetés végrehajtását a 6.Bv.1691/2015/6. számú határozatommal az Alkotmánybíróság döntéséig a Bv. tv. 16. § (1) bekezdése alapján félbeszakítottam.

4.

A hivatkozott jogszabály alaptörvény-ellenességét két másik, a pénzbüntetéssel megegyező súlyú büntetési nem, a közérdekű munka és az elzárás végrehajtására, elévülésére és annak nyugvására vonatkozó szabályozás bemutatásával támasztom alá.

(A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (Btk.) 33. § (4) bekezdése, illetve a Be. 354. § (4) bekezdés b) pontjának értelmezése alapján a pénzbüntetés, a közérdekű munka büntetés és az elzárás azonos súlyú büntetési nemek.)

A Bv. tv. a pénzbüntetés végrehajtásához hasonlóan szabályozza a közérdekű munka és az elzárás végrehajtását, a közérdekű munka büntetés esetén mind a szabadságvesztésre átváltoztatott, mind az át nem változtatott büntetés vonatkozásában.

A Bv. tv. 14. § (5) bekezdése szerint az elzárás, a közérdekű munka, továbbá a szabadságvesztésre átváltoztatott közérdekű munka végrehajtását megszakítja a szabadságvesztés, illetve az előzetes letartóztatás végrehajtása. A Bv. tv. 14. § (7) bekezdése szerint a megszakítást kiváltó körülmény megszűnéséig – tehát mindaddig, amíg a terhelt fogva tartják – ezen büntetések elévülése nyugszik.

A Bv. tv. 278. § c) pontja, illetve 289. § d) pontja szerint azonban az elzárás, illetve a közérdekű munka, illetve azok hátralévő része **nem hajtható végre**, ha az ítélet jogerőre emelkedése után a terhelt öt évet vagy azt meghaladó időt töltött szabadságvesztésben vagy előzetes letartóztatásban. E büntetések elévülése tehát a fentiekben leírt okból csak öt évig nyugszik, azt követően a büntetések végrehajthatósága megszűnik.

A jogszabályhelyhez fűzött miniszteri indokolás szerint részben méltányossági, részben célszerűségi szempontokat figyelembe véve bizonyos esetekben az ítélet jogerőre emelkedése után bekövetkező okból a büntetés, illetve annak hátralévő része nem hajtható végre.

A Bv. tv. 14. § (5) bekezdése szerint a szabadságvesztésre átváltoztatott pénzbüntetés végrehajtását is megszakítja a szabadságvesztés, illetve az előzetes letartóztatás foganatosítása, és a fogva tartás alatt az átváltoztatott pénzbüntetés elévülése is nyugszik.

A Bv. tv. viszont nem tartalmaz a fentiekben bemutatott, a végrehajthatóság megszűnésével kapcsolatos rendelkezést a szabadságvesztésre átváltoztatott pénzbüntetés vonatkozásában arra az esetre, ha a terhelt bármennyi időt töltött szabadságvesztésben, vagy előzetes letartóztatásban. Ebből kifolyólag az átváltoztatott pénzbüntetés elévülése korlátlan ideig nyugszik abban az esetben, ha a terheltet más ügyből kifolyólag fogva tartják. A pénzbüntetés ebben az esetben korlátlan idő múlva is végrehajtható.

Megjegyzést érdemel, hogy a pénzbüntetés elévülésének korlátlan ideig történő nyugvása abban az esetben jelentkezik, ha a pénzbüntetést a Bv. tv. 292. § (3) bekezdése szerint a gazdasági hivatal jelzése alapján a büntetés-végrehajtási bíró átváltoztatta szabadságvesztésre és a terhelt – más büntetőügyből kifolyólag – hosszú ideig szabadságvesztés büntetést tölt, vagy előzetes letartóztatásban van.

Ha a pénzbüntetést nem változtatták át szabadságvesztésre, akkor a végrehajthatóságának megszűnése elévülés folytán az általános szabályok szerint bekövetkezik, tekintettel arra, hogy az át nem változtatott pénzbüntetés elévülése a szabadságvesztés, illetve az előzetes letartóztatás foganatosítása alatt nem nyugszik.

Fontos azonban rámutatni, hogy a végrehajtási szabályok betartása esetén szinte kizárt annak a lehetősége, hogy a meg nem fizetett pénzbüntetés úgy évül el, hogy azt nem változtatták át szabadságvesztésre. Továbbá, egy fogva tartott terhelt esetében a meg nem fizetett pénzbüntetés szabadságvesztésre történő átváltoztatásának elmaradása ugyancsak kizártnak tekinthető, hiszen ha a pénzbefizetés nem érkezik meg, a gazdasági hivatal a fent írt jogszabályhely alapján jelzi ezt és a büntetés-végrehajtási bíró a pénzbüntetést átváltoztatja szabadságvesztésre.

Ugyanakkor a pénzbüntetés végrehajthatóságának megszűnése elévülés folytán abban az esetben bekövetkezik, ha azt akár már szabadságvesztésre át is változtatták, de a terhelt ismeretlen helyen tartózkodik és a felkutatására tett intézkedések (jellemzően az elfogatóparancs kibocsátása) öt éven túl nem vezetett eredményre.

Álláspontom szerint alkotmányossági szempontból nem indokolható, hogy amíg az állam méltányossági vagy célszerűségi szempontokat figyelembe véve megengedi, hogy az elítélten végrehajtott hosszú időtartamú, legalább öt éves szabadságvesztés büntetés vagy előzetes letartóztatás után a jogerős bírói ítélettel kiszabott közérdekű munka büntetés és elzárás nem hajtható végre, addig ugyanez – a törvényes végrehajtási rend szerint szabadságvesztésre átváltoztatott – pénzbüntetés esetében nem történhet meg.

Hosszú, akár évtizedekig tartó elévülési idő nyugvást a hatályos büntetőjogi szabályozás csak a határozott idejű szabadságvesztés büntetés esetében ismer. A Bv. tv. 14. § (1)-(7) bekezdései szerint egy szabadságvesztés büntetés mindaddig végrehajtásra vár, amíg végrehajtás alatt van egy annál súlyosabb és a végrehajtási sorban azt megelőző másik határozott tartamú szabadságvesztés büntetés.

A szabadságvesztés azonban a pénzbüntetésnél lényegesen súlyosabb büntetési nem. A jelenlegi törvényi szabályozás a szabadságvesztésre átváltoztatott pénzbüntetés végrehajtását a rövidebb tartamú szabadságvesztéssel hozza egy szintre, holott az átváltoztatással a pénzbüntetés neme nem, csupán annak végrehajtási módja változik meg (a Bv. tv. 293. § (1) bekezdése szerint a pénzbüntetés akkor is megfizethető, ha azt a bíróság már átváltoztatta szabadságvesztésre.).

A pénzbüntetés végrehajtására vonatkozó törvényi szabályozás alkotmányjogi értelmezését zavarja a hatályos 5/2008. számú Büntető jogegységi határozat. E szerint a jogerős ügydöntő határozattal kiszabott pénzbüntetés a pénzbüntetésre irányadó általános szabályok szerint évülhet el akkor is, ha azt utóbb fogházban végrehajtandó szabadságvesztésre változtatják át.

Egyrészt a jogegységi határozat meghozatalakor még a büntetések és intézkedések végrehajtásáról szóló 1979. évi 11. tvr., illetve a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. tv. volt hatályban. A büntetések elévülésére vonatkozó szabályozás ekkor még a Btk.-ban volt elhelyezve. A jogegységi határozat szövegezése pedig a meghozatalakor hatályos jogszabályoknak megfelelő (például a jogegységi határozat a pénzbüntetés végrehajthatóságának megszűnésére az akkori szabályozásnak megfelelő három éves elévülési időt említi, holott jelenleg az egységesen minden büntetés esetében legkevesebb öt év).

Másrészt a jogegységi határozat szerint „a Bv. tvr. 23. §-a kizárólag a szabadságvesztés büntetés végrehajtására tartalmaz elévülést félbeszakító rendelkezést. A pénzbüntetés (és a közérdekű munka) végrehajthatóságának az elévülését az sem szakítja félbe, ha az elítélten az elévülési idő alatt egy másik büntetőügyben kiszabott szabadságvesztést hajtanak végre. Miután pedig a szabadságvesztésre átváltoztatott pénzbüntetés lényegileg az átváltoztatás ellenére is pénzbüntetés és nem szabadságvesztés, a Bv. tvr. felhívott rendelkezése erre az esetre nem alkalmazható.”

A jogegységi határozat szövegéből fentebb idézettektől, vagyis az akkori jogszabályi rendelkezésektől eltérő a ma hatályos, a Bv. tv. 14. §-ában található, a büntetések elévülésének félbeszakadására és nyugvására vonatkozó jogi szabályozás. Bár a Kúria e jogegységi határozatot nem helyezte hatályon kívül, álláspontom szerint – a jogszabályváltozásokból kifolyólag – annak bizonyos részei már nem alkalmazhatók és értelmezhetetlenek a hatályos jogban.

Ugyanakkor – ahogy korábban említettem – a jogegységi határozatban foglalt azon megállapítás, miszerint az átváltoztatással a pénzbüntetés neme nem, csupán annak végrehajtási módja változik meg, továbbra is érvényes.

5.

Magyarország Alaptörvényének B) cikk (1) bekezdése értelmében Magyarország független, demokratikus jogállam.

A 11/1992. (III. 5.) számú AB határozatban az Alkotmánybíróság kifejti, hogy „jogállami értékrend alapján, jogállami garanciák mellőzésével még igazságos követelés sem érvényesíthető.”

Ugyanebben a határozatában az Alkotmánybíróság ismét rámutatott arra, hogy „a jogállam fogalmának értelmezése az Alkotmánybíróságnak is egyik fontos feladata. Az Alkotmánybíróság a jogállamiság alapértékét kitöltő elveket – a jogszabályok felülvizsgálata során – az Alkotmány valamely konkrét rendelkezésével való összhang alapján vizsgálja. A jogállamiság elve azonban, ezekhez a konkrét alkotmányos szabályokhoz képest nem kiegészítő, másodlagos szabály, s nem pusztán deklaráció, hanem önálló alkotmányjogi norma, aminek sérelme önmagában is megalapozza valamely jogszabály alkotmányellenességét. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a jogbiztonság szorosan a jogállamiság alkotmányjogi elvéhez kapcsolódik.”

„A jogbiztonság – az Alkotmánybíróság értelmezésében – az államtól és elsősorban a jogalkotótól

azt várja el, hogy a jog egésze, egyes részterületei és egyes szabályai is világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak és a norma címzettjei számára a büntetőjogban is előre láthatóak legyenek.”

A határozat rámutat arra is, hogy „a büntetőjog elévülési szabályai a törvényes büntetőjogi felelősségre vonást biztosítják azáltal, hogy időbeli korlátok közé szorítják az állami büntetőhatalom gyakorlását. A büntetőhatalom gyakorlására rendelt hatóságok mulasztása vagy a kézrekerítés eredménytelensége – mint kockázat – az államot terheli. Ha az elévülés bekövetkezett, a büntethetőség kizárása alanyi jogként illeti meg az elkövetőt.”

Továbbá „alkotmányos jogállamban az államnak nincs és nem lehet korlátlan büntető hatalma. Mégpedig azért nem, mert maga a közhatalom sem korlátlan.”

A 16/2014. (V. 22.) számú AB határozathoz fűzött különvélemény hasonló gondolatmenet szerint arról szól, hogy „az alkotmányos büntetőjog által szabott korlátok a büntetőjogi felelősségi rendszer valamennyi elemére és intézményére vonatkoznak. Ennek megfelelően a büntető jogkövetkezményekre, illetőleg azok végrehajtására is irányadónak kell tekinteni ezen alkotmányos elveket, vagyis a büntetések elévülésére vonatkozó rendelkezések alkotmányosságának megítélésekor is vizsgálni kell a jogbiztonság követelményének az érvényesülését.”

A különvélemény [65] bekezdése szerint „a büntetőjognak a büntetések végrehajtására vonatkozó elévülési szabályai időbeli korlátok közé szorítják az állami büntetőhatalom gyakorlását. Általánosan elfogadott, hogy bizonyos idő elteltével a büntetés már nem tudja betölteni a célját, nem váltja ki a szankcionálás által kívánt joghatást. A büntetés generálpreventív célja az elrettentés és a „jogi béke” visszaállítása, amelynek túl hosszú idő elteltével már nem lesz létjogosultsága. Az idő múlásával továbbá a speciálpreventív hatás – tehát hogy az elkövető ne kövessen el újra bűncselekményt – is elvész, ha azt a cselekménytől túlzottan távoli időpontban lehet csupán az elkövetővel szemben érvényesíteni. A büntetőhatalom gyakorlására rendelt hatóságok mulasztása vagy a kézre kerítés eredménytelensége – mint kockázat – az államot terheli. Ha az elévülés bekövetkezett, a büntetés végrehajtásának kizárása alanyi jogként illeti meg az elkövetőt.”

Álláspontom szerint nem felel meg a jogállamiságból levezethető jogbiztonság és a jogi norma kiszámíthatóságához fűződő alkotmányos, illetve alaptörvényi követelménynek az olyan jogi szabályozás, amely egy bizonyos büntetési nem esetében indokolatlan különbséget tesz a büntetés végrehajthatóságának elévülése tekintetében és a többi – súlyában azonos – büntetési nem végrehajthatóságához képest lényegesen kedvezőtlenebb szabályokat tartalmaz.

Álláspontom szerint továbbá nem felel meg a Bv. tv. 292-293. §-aiban lévő jogi szabályozás a jogállamiság követelményének, mivel nincs minden elítélre egyértelműen meghatározott felső időbeli korlátja a szabadságvesztésre átváltoztatott pénzbüntetés végrehajthatósága elévülés folytán történő megszűnésének, amennyiben a terhelt a pénzbüntetés átváltoztatása után, de a meg nem fizetése előtt szabadságvesztés büntetést töltött, vagy előzetes letartóztatásban volt és ezáltal addig a pénzbüntetés elévülése nyugodott.

Kétségtelen, hogy az állam jogos igénye az, hogy a jogerősen kiszabott pénzbüntetést az elítélt megfizesse. De ez az igény egy jogállamban nem lehet időben korlátlan, amint arra a fent leírtak szerint az Alkotmánybíróság korábban már rámutatott.

Amennyiben a pénzbüntetéssel megegyező súlyú más büntetések (így a közérdekű munka és az

Budapest Környéki Törvényszék
Büntetés-végrehajtási Csoport
6.Bv.1691/2015/7.

elzárás) esetében olyan elítéltnél, aki legalább öt évet töltött előzetes letartóztatásban vagy szabadságvesztésben a jogalkotó – méltányossági, illetve célszerűségi szempontok miatt – lemond a büntetés végrehajtásáról, akkor a meghatározott időt szabadságvesztésben vagy előzetes letartóztatásban töltött pénzbüntetésre ítélt személy esetében is ki kellene mondania a törvénynek a büntetés végrehajthatóságának megszűnését.

A jogállamisággal ugyanis az sem egyeztethető össze, hogy a terhelt a szabadságvesztésre átváltoztatott pénzbüntetést bármikor megfizesse és az állam időkorlát nélkül követelje a büntetés összegét, hiszen „a büntető hatalom gyakorlása is keretek közé van szorítva” és „alkotmányos jogállamban az államnak nincs és nem lehet korlátlan büntető hatalma”, illetve „jogállami értékrend alapján, jogállami garanciák mellőzésével még igazságos követelés sem érvényesíthető.”

6.

Mindezekre figyelemmel – a már hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján – a Budapest Környéki Törvényszék büntetés-végrehajtási ügyekben önálló aláírási joggal eljáró bírósági titkáráként a Budapest Környéki Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportjának 6.Bv.1691/2015. számú ügyében kezdeményezem az egyedi normakontroll iránti eljárást.

Az eljárás megindítására vonatkozó írásbeli indítványomat az Abtv. 53. § (1) bekezdése alapján közvetlenül terjesztem elő a Tisztelt Alkotmánybíróságnál és kérem, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 46. § (2) bekezdés c) pontja alapján állapítsa meg, hogy a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvénynek a pénzbüntetés végrehajtásával kapcsolatos 292-293. §-ában szereplő jogi szabályozás Alaptörvényből levezethető lényeges tartalma hiányos, és ezért az Abtv. 46. § (1) bekezdése alapján állapítsa meg a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállását és a mulasztást elkövető szervet (az Országgyűlést) – határidő megjelölésével – hívja fel feladatának teljesítésére.

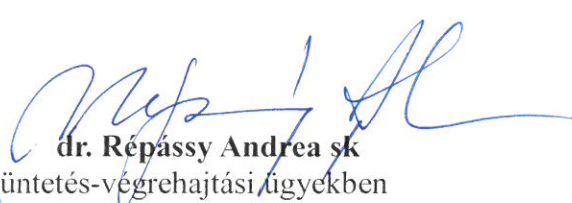
Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a kezdeményezéssel összefüggésben hozott döntését az Abtv. 66. § (1) bekezdése alapján szíveskedjen a Budapest Környéki Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportjának (Postacím: 1590 Budapest Pf. 225/4.) megküldeni.

A bíróság a kezdeményezéshez mellékelten megküldi a 6.Bv.1691/2015. számú ügyiratokat.

Budapest, 2016. december 14. napján

Tisztelettel:

dr. Répássy Andrea sk
büntetés-végrehajtási ügyekben
önálló aláírási joggal kijelölt
bírósági titkár

A kiadmány hitelül: